

Nr 73.

Av herr Nilsson, Bror, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om inrättande av vissa extra ordinarie assistenttjänster vid lantbrukshögskolan.

I bilaga till 1942 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, har departementschefen under punkt D 1 föreslagit bland annat att 13 assistenttjänster vid Lantbrukshögskolan, vilka nu äro upptagna som arvodesbefattningar, skola överföras till extra ordinarie. Fyra av dessa assistenter skulle placeras i lönegrad Eo 14 och de övriga nio i högst lönegrad Eo 10 med rätt för högskolestyrelsen att närmare bestämma lönegradsplaceringen. Enligt propositionen förutsattes en inplacering i sådana lönegrader, att grundlönen jämte därå belöpande rörligt tillägg skulle komma att ungefärligen motsvara nu utgående arvode. Anordningen skulle alltså knappast medföra någon ökad kostnad för statsverket, utan endast en överflyttning av ett anslagsbelopp från posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, till posten avlöningar för övrig icke ordinarie personal.

Det är endast en gärd av rättvisa att ovannämnda befattningshavare, vilka samtliga fullgöra stadigvarande arbetsuppgifter och av vilka många ha lång tjänstetid, äntligen erhålla den tryggare anställningsform som extra ordinariekapet medför. Högskolestyrelsen har emellertid i huvudsaklig överensstämmelse med yrkande som framställts av vederbörande personalorganisation, Sveriges Allmänna Lantbrukstjänstemannaförbund, hemställt dels om överförande till extra ordinarie befattning av ytterligare fem assistenter, varav fyra vid försöksgårdarna och en vid försöksanstalterna, och dels om inplacering av vederbörande i högre lönegrader än de i propositionen föreslagna, nämligen 21 lönegraden för de fyra assistenterna vid försöksgårdarna, 18 lönegraden för de fyra assistenter, beträffande vilka departementschefen föreslagit 14, och 15 lönegraden för de övriga.

Till stöd för sistnämnda yrkande kunna goda skäl åberopas. Två assistenter vid försöksgårdarna äro redan extra ordinarie befattningshavare i 21 lönegraden. Denna lönesättning skedde så sent som år 1938. Det finns ingen anledning att icke bereda assistenterna vid de fyra nya försöksgårdarna, vilka tillkommit tre år 1939 och en år 1940, samma ställning som de båda övriga. Alla sex ha liknande arbetsuppgifter och ansvar. De nya försöksgårdarna äro permanenta institutioner och minst lika stora som de äldre.

De föreslagna lönegradsplaceringarna för gruppen i dess helhet måste ur flera synpunkter sett betraktas såsom otillfredsställande. Vid en jämförelse med övriga ungefär motsvarande tjänster inom statsförvaltningen kan man

omöjligt komma till annat resultat än att den i propositionen föreslagna lönegradsplaceringen innefattar en stark undervärdering av tjänsterna. Av här ifrågavarande befattningshavare kräves god teoretisk utbildning. Tjänsterna äro förenade med kvalificerade arbetsuppgifter och betydande ansvar. I tjänsteförteckningen, såväl inom som utom jordbruksdepartementets område, återfinnas i väsentligt högre lönegrader än de i propositionen föreslagna många befattningar, för vilka kräves lägre om ens någon teoretisk utbildning och vilkas arbetsuppgifter otvivelaktigt måste betecknas som mindre kvalificerade.

Många av de assistenter det här gäller arbeta direkt under vederbörande chefs ledning. Arbetet är mestadels av självständig natur. Arbetsuppgifterna äro av mycket skiftande beskaffenhet och i de flesta fall starkt specialiserade. Gemensamt för samtliga befattningar är kravet på ett minutiöst precisionsarbete.

Till följd av arbetets skiftande natur är det givetvis svårt att lämna en fullständig beskrivning av detsamma. Några detaljer må emellertid framhållas. Assistenterna ha att medverka vid utarbetande av försöksplaner. Några leda och övervaka till enskilda egendomar förlagda smältbarhets- och utfodningsförsök med olika husdjurslag. På de flesta försöksgårdarna leda och övervaka de fältförsök och kultiveringsförsök, gödslings- och kalkningsförsök, sort- och ogräsförsök samt slätter- och ensileringsförsök m. m. Assistenterna ha vidare att utföra analyser på fodermedel och gödsel samt att bearbeta och sammanställa det från de praktiska försöken erhållna siffermaterialet.

Samtliga ha god lantbruksutbildning. Över hälften, därav samtliga vid försöksgårdarna, ha avlagt agronomexamen. Många ha lång tjänstetid. Medelanställningstiden utgör omkring 10 år. Fyra ha mer än 15 års tjänstgöring.

Särskilt i våra dagar, då det mer än någonsin gäller att åstadkomma högsta möjliga produktion inom jordbruket, är det av synnerlig vikt, att jordbrukets tjänstemän erhålla en rimlig lön och tryggade anställningsförhållanden. I alldeles speciellt hög grad gäller detta givetvis sådana befattningshavare, vilka i likhet med tjänstemännen vid försöksgårdarna och försöksanstalterna ha arbetsuppgifter, vilkas riktiga fullgörande kan spela en betydande roll för vår folkförsörjning. Det torde vara tillräckligt att erinra om, huru som vid försöksanstalterna en mängd krisbetonade ersättningsmedel måste underkastas en grundlig men samtidigt snabb och tillförlitlig undersökning i ändamål att utröna deras värde och användbarhet för vår livsmedelsproduktion. Det gäller därför att tillse att de tjänstemän som ha att ombesörja dessa viktiga arbetsuppgifter erhålla sådana anställnings- och avlöningsvillkor, att de icke föredra att övergå till det privata näringslivet, kanske till industrin, där löneläget är ett helt annat.

Departementschefen ställer visserligen frågan om en framtida lönereglering för assistenterna i utsikt. Som skäl för nedprutningarna i högskolesty-

relsens förslag återopas det statsfinansiella läget. Fråga är väl emellertid, om icke de nationalekonomiska synpunkterna här måste överväga de statsfinansiella. Det torde nämligen icke råda något tvivel om att den svagare besättning av ifrågavarande befattningar, vilken lätt kan bli följderna av de dåliga avlöningsförhållandena, skulle bli skadlig för folkhushållningen i dess helhet. Vi ha icke råd att underbetala dessa tjänstemän. Och det föreligger fara i dröjsmål.

Vid ett bifall till högskolestyrelsens förslag skulle i personalförteckningen över extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20, vari i propositionen upptagas 13 förste assistenter i lönegrad 21, i stället upptagas 17 förste assistenter. Anslagsposten: »Arvoden och särskilda ersättningar» skulle kunna sänkas från i statsverkspropositionen upptagna 172,000 kronor till 149,600 kronor. Däremot måste posten: »Avlöningar till övrig icke ordinarie personal» höjas från 300,200 kronor till 336,700 kronor. Likaledes måste posten: »Rörligt tillägg» höjas från 82,000 kronor till 87,500 kronor. Hela anslagsposten: »Lantbrukshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1942—43» skulle alltså behöva höjas med 19,600 kronor eller från 902,000 kronor till 921,600 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställes,

att i personalförteckningen för Lantbrukshögskolan under rubriken extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20 upptagas 17 förste assistenter i lönegrad Eo 21, samt

att anslagsposten: »Lantbrukshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1942/43» höjes med 19,600 kronor eller från i propositionen föreslagna 902,000 kronor till 921,600 kronor.

Stockholm den 21 januari 1942.

B. A. Nilsson.

Lenmart Bondeson.

H. Sten.
